

**GIỚI KHUYẾN HỌC
KỶ XXIII-2011
TÀI LIỆU HỌC THI
TRUNG HỌC 6-7**

Quý vị phụ huynh, thầy cô và các em có thể in ra hoặc tải xuống máy vi tính làm tài liệu học thi năm nay.

**GIỚI KHUYẾN HỌC CẤP QUỐC GIA
CHƯƠNG TRÌNH TẬP HUẤN
TRUNG HỌC 6-7**

I. VĂN

A. Tập đọc, ca dao, thành ngữ, danh ngôn:

Đọc 10 câu tập đọc, 5 câu ca dao, 5 câu thành ngữ, 2 câu danh ngôn.

B. Ngữ văn:

Hiểu và phân tích ngữ văn qua các chủ đề sau đây:

1. Tính chất, trạng thái.
2. Sinh hoạt trong gia đình.
3. Sinh hoạt thể thao.
4. Sinh hoạt trong công cộng.
5. Thể thao:
 - a. Các môn thể thao theo mùa.
 - b. Các môn bơi lội và đua thuyền.
6. Nghề nghiệp:
 - a. Nghề thích hợp cho mình, môi trường.
 - b. Nghề thông dụng trong sinh hoạt.

C. Tập chép, phân tích:

1. Tập chép: Học 12 từ ghép.
2. Phân tích: Học 12 từ ghép.

D. Học thuộc lòng:

Học thuộc lòng 4 bài thơ và hiểu rõ nội dung các bài.

E. Tập làm văn:

Tập đọc, ngữ văn học và viết.

F. Phong tục:

- a. Lễ Hai Bà Trưng.
- b. Lễ Hùng Vương.

II. LỊCH SỬ

1. Lý Thường Kiệt.
2. Trần Quốc Tuấn.
3. Hưng Đạo Vương.
4. Phạm Ngũ Lão.
5. Trần Bình Trọng.
6. Nguyễn Trung Trú.
7. Chu Văn An.
8. Lê Văn Duyệt.

III. A LÝ

1. Vị trí, ranh giới.
2. Tên nh ng thành ph quan tr ng c a m i mi n.
3. Tên sông, núi tiêu bi u cho m i mi n.
4. Tên m t s th ng c nh n i ti ng.
5. a lý Bi n ông: B Bi n và các o l n, qu n o
6. B n n c Vi t Nam

GI I KHUY N-H C K XXIII-2011
TÀI LI U H C THI
TRUNG H C 6-7

I. V N:

A. T c ng , ca dao, thành ng , danh ngôn:

1. T c ng :

- a. n qu nh k tr ng cây.
- b. Anh em nh th tay chân.
- c. Tre già m ng m c.
- d. Trên kính d i nh ng.
- e. M t ch nên th y, m t ngày nên ngh a.
- f. Tr i n ng t t d a, tr i m a t t lúa.
- g. Bì t thì th a th t, không bì t thì d a c t mà nghe.
- h. Tiên h c l , h u h c v n.
- i. Ch th y sóng c mà ngã tay chèo.
- j. i m t ngày àng, h c m t sàng khôn.

Câu h i g i ý:

1. Câu t c ng nào khuyên chúng ta nên nh n nh ng ng i ã giúp mình?
2. Câu t c ng “Tiên h c l , h u h c v n” có ngh a là gì?

2. Ca dao:

- a. i muôn s c a chung,
H n nhau m t ti ng anh hùng mà thôi.
- b. M i êm m i th p èn tr i,
C u cho cha m s ng i v i con.
- c. Trách ng i m t, trách ta m i,
B i ta t tr c nên ng i t sau .
- d. Sông sâu còn có k dồ,
Nào ai l y th c mà o lòng ng i.
- e. D u xây chín b c phù ,
Ch ng b ng làm ph c, c u cho m t ng i.

Câu h i g i ý:

1. Câu ca dao nào nói lên lòng hi u th o c a con cái i v i cha m ?
2. “Nên trách mình tr c khi trách ng i khác,” c th hi n qua câu ca dao nào?

3. Thành ng :

- a. Chôn nhau c tr n.
- b. Gieo gió g t bão.
- c. ch ng i áy gì ng.
- d. Mi ng n núi l .
- e. Ch c i v r ng.

Câu h i g i ý:

1. Câu thành ng “Chôn nhau c tr n” nói lên i u gì?
2. “Cho dù mình giàu có n âu mà không làm vi c gì thì c ng tiêu h t” c th hi n qua câu thành ng nào?

4. Danh ngôn:

- a. “ ã mang ti ng trong tr i t, ph i có danh gì v i núi sông”
(Nguy n Công Tr .)
- b. “Chim có àn cùng hót, ti ng hót m i hay,
Ng a có b n cùng ua ,n c ua m i m nh.”
(C h c tinh hoa)

B. Ng v ng:

1. Tính ch t, tr ng thái:

- a. C ng, m m, d o, dai, c, l ng, nhão.
- b. Nóng, l nh, ngu i, m, khô, m, t.

Câu h i g i ý:

1. Bàn c làm b ng g c ng, v y “c ng” thu c v tính ch t hay tr ng thái?
2. Chúng ta u ng n c l nh h ng ngày, v y “l nh” thu c v tính ch t hay tr ng thái?

2. Sinh ho t trong gia ình:

- Ngày l (Ph t n, Vu Lan, Giáng Sinh).
- Ngày T t (Trung Thu, Đ ng l ch, Nguyên án).
- H p m t, ngày gi , c u nguy n, t ng kính.
- Vâng l i, th ng yêu, l phép, kính tr ng (ông bà, cha m , anh ch), d y d , nói n ng (nh nh).
- Trang hoàng (nhà c a), treo èn, k t hoa, g i thi p (chúc t t, chia bu n, chung vui), lì xì (n m m i).
- Giúp (cha m , anh ch em), s a so n (b a n), d n d p (nhà c a), lau chùi (bàn th , bàn gh), hút b i, gi t gi (qu n áo), r a chén, n u n.
- Trò chuy n, th c m c, quây qu n, vui ch i.

Câu h i g i ý:

1. Ba ngày l quan tr ng trong n m là ngày l nào?
2. Khi nói chuy n v i ông bà, cha m hay ng i l n h n trong gia ình, chúng ta ph i n nói nh th nào?

3. Sinh ho t t i h c ng:

- T p c, t p vi t, chính t , toán, s a, t p làm v n
- Trí d c, th d c và c d c.
 - a. Trí d c: m mang trí tu , h c h i ki n th c.
 - b. Th d c: gi gìn thân th kho m nh tránh b nh t t và giúp tinh th n thêm minh m n.
 - c. c d c: trau gi i ph m h nh, h nh ki m cá nhân tr nên m t ng i con ngoan, m th c trò t t, m t ng i b n t t và m t công dân t t.

Câu h i g i ý:

1. Ngoài vì c m mang trí tu , môn trí d c còn giúp cho chúng ta thêm i u gì?
2. Th d c c nh ngh a nh th nào?

4. Sinh ho t n i công c ng:

- Công s : nhân viên, th , máy móc ...
- B u i n: tem th , g i th ...
- Ngân hàng: ch ng m c, chi phi u...
- B nh vi n: bác s , y tá, b nh nhân...

- Ph ả: ti m n, ch ...
- R p hát: chi u phim, khán gi ...
- Công viên: ch y nh y, nô ùa...
- Th vi n: c sách, m n sách...
- Vi n b o tàng: v t c x a...
- Nhà hàng: món n, h u bàn, th c n...
- Bãi bi n: cát, sóng, t m...
- Phi tr ng: máy bay, hành khách, bán vé...
- B n xe: xe c , hành khách, bán vé...
- Tr ng h c: th y cô, h c sinh, l p h c...

Câu h i g i ý:

1. Chúng ta không nên nói chuy n n ào t i âu ?
2. Hôm qua em i coi phim Dumbo v i b n âu?

5. Th d c, th thao.

a. Các môn th thao theo i:

- Bóng r (basketball): nh i, chuy n, th y.
- Bóng chuy n (volleyball): giao, chuy n, p, , nâng banh, m m banh.
- Bóng á, bóng tròn, túc c u (soccer): á, l a, ch p (b t), i u, ph t góc, ph t n, ném biên, vi t v .
- Bóng ch y, dã c u (baseball): cái ch y, qu t, ch p, chu i (chùi)
- Bóng b u d c (football): á, ôm i, húc, nhào, ném, phòng th , t n công.
- Bóng n c (water polo): chuy n, b i, nhòai t i, giành banh.

b. Các môn b i l i và ua thuy n:

- B i s i: free style.
- B i ng a: back – stroke.
- B i nhái: breast – stroke.
- B i b m: butterfly.
- B i ti p s c: relays.
- Nh y c u: diving.
- ua thuy n: rowing, sailing, yatching, canoening.

6. Ngh nghi p:

a. Các ng t thích h p cho m i ngh :

- Bác s : khám, ch a (b nh), kê (toa) .
- Y tá: s n sóc (b nh nhân).
- Th may: o, c t, may (qu n áo)
- Công nhân: làm vi c (nhà máy, h m m , hăng x ng...)
- K n trúc s : v án (xây c t) .
- K s : ch t o, thi t k (máy móc).
- Thuy n tr ng: lái (tàu), ch huy (th y th) .
- Quân nhân: gi gìn (b cõi), ch ng (quân thù) .
- Th ng gia: buôn bán.
- ng c viên: tranh c .
- C tri: b phi u (i b u).

C. T ng ngh a, ph n ngh a:

1. ng ngh a:

- t n c = t qu c

- L c l ng = v m v .
- Ph ng ph t = thoang tho ng
- Ch m ch = siêng n ng.
- T nh m ch = t ch m ch.
- Ph ng k = cách th c
- Bình minh = r ng ông
- B o t n = gìn gi
- Thanh nhã = l ch s .
- Lo toan = suy tính
- Hoàng hôn = chi u tà
- H p hời = nh nhen

2-Ph n ngh a:

- Trung thành / ph n b i
- Nh n nh p / v ng v
- oàn k t / chia r
- Can m / hèn nhát
- H nh phúc / au kh
- Hy v ng / th t v ng
- Gi n d / ph c t p.
- Kính n / khinh khi.
- G n gàng / b b n.
- Phân tích / t ng h p.
- Thành công / th t b i.
- C n th n / c u th .

D. H c thu c lòng

1. Gia ình em.

Gia ình em có ông bà,
 Cô, dì, chú, bác, m cha sum v y.
 Chúng em, con cháu m t b y,
 D i trên hòa thu n, tháng ngày yên vui.
 (B o Vân)

Câu h i g i ý:

1. Gia ình em g m có nh ng gì?
2. Chúng em ph i i x th nào v i nhau?

2. Tình th y trò.

Chúng ta nh nh ng m m non,
 Th y, cô yêu quý nh con m t nhà.
 Th y cô nh m nh cha,
 Ngày ngày s n sóc mong ta nên ng i.
 H c ch m ta ch bi ng l i,
 Vâng l i d y b o nh l i khuyên r n.

(Nguy n H u Bào)

Câu h i g i ý:

1. Th y cô yêu quý chúng ta nh th nào?
2. Chúng ta coi th y cô nh ai trong gia ình?

3. Em yêu.

Em hay nghe truyen n c ta,
Bi t ngu n, bi t g c bi t nhà L c Long.
Em yêu, em m n non sông,
Và em r t quý gi ng dòng Vi t Nam.

(Hoài B c)

Câu h i g i ý:

1. Em hay nghe truyen n gì?
2. Nh ãu mà em bi t c ngu n g c c a mình?

4- Hai bà Tr ng

N c nhà g p c n b ,
Trách nhi m gái trai chung.
Quy t lo n n n c,
Há nh ng v thù ch ng!
Tham tàn c m t ng ch ch,
Tai m t t i nôi H ng,
Em i ng cùng ch ,
Thù riêng mà ngh a công.
Xin em ph n b li u,
ánh li u v i non sông !

(D ng Bá Tr c)

Câu h i g i ý

- 1-Khi n c nhà g p c n nguy bi n, trách nhi m c a m i ng i ph i th nào?
- 2- Bà Tr ng Tr c ã nói v i em mình th nào?

E. T p làm v n

T ng i, ng v t, ho c v t

F. Phong t c:

1. L Hai Bà Tr ng

S nghi p Hai Bà Tr ng ch ng quân Hán, ã là ng i Vi t Nam, h i m y ai là không bi t. H i ó n c ta ang n i thu c n c Tàu, d i i vua Quang V nhà ông Hán. Thái thú qu n Giao Ch là Tô nh v n ng i b o ng c, chính sách l i t àn ác, lòng dân u oán gi n. N m Canh Tý, Tô nh gi t ch t ông Thi Sách là ch ng bà Tr ng Tr c. Bà Tr ng Tr c cùng em là Tr ng Nh n i lên em quân v ánh Tô nh. Tô nh thua ch y b tr n v qu n Nam H i. Ch ng bao lâu Hai Bà thu l i c 65 thành trì và t x ng làm vua óng ô Mê Linh.

N m sau, n m Tân S u (41) vua nhà Hán sai T ng Quân là Mã Vi n em quân sang ánh. Hai Bà ch ng c nh ng th y u ph i lui quân và ch y t i xã Hát Môn, nay thu c huy n Phúc Th , t nh S n Tây gieo mình xu ng giòng sông Hát t t . B y gi vào ngày m ng 6 tháng 2 n m Quý Mão (43). Hai Bà ánh u i quân Tô nh ã c toàn th dân Vi t nh n và l u truyen r t nhi u trong th v n kim c . áng k h n c là nh ng thi v n ã c ghi ngay t i n hai Bà xã ng Nhân. C D ng Bá Tr c, tr c m i d lu n có ý ám ch hai Bà vì t thù mà u i quân Hán, ã phân tích rõ hành ng c a hai Bà là vì ngh a công ch không ph i thù riêng:

N c nhà g p c n b ,
Trách nhi m gái trai chung.
Quy t lo n n n c,
Há nh ng v thù ch ng!

Tham tàn c m t ng ch ch,
Tai m t t i nời H ng,
Em i ng cùng ch ,
Thù riêng mà ngh a công.
Xin em ph n b li u,
ánh li u v i non sông !

i v i nam n anh hùng vì dân vì n c, dân ta bao gi c ng t lòng bi t n, l p n, th ph ng và hàng n m làm l k ni m. Riêng i v i hai Bà, ngày l k ni m ngày nay c coi là ngày qu c l . Hai Bà là anh hùng dân t c, vi c th ph ng hai bà ã c nhi u n i trong Orange County t ch c hàng n m r t long tr ng vào ngày 6 tháng 2 âm l ch.

2. Gi t Hùng V ng

H ng n m ngày gi t Hùng V ng v n t i v i ngày m ng 10 tháng 3. Nh t i t không ph i nh t i nh ng i u hoang ng th i t i n s nh ng kiêu hãnh r ng dân t c Vi t Nam ta có T , ngh a là có m t l ch s t m y nghìn n m nay h n h n nhi u qu c gia tuy v n minh nh ng dân t c l i không g c r , ch v n v n v i vài tr m n m l p qu c.

Dân t c Vi t ã tr i qua bao nhiêu h ng vong bi n chuy n, s d v n v ng b n t n t i, chính là vì ng i Vi t Nam “u ng n c bi t nh l y ngu n,” tr m v n ng i nh m t, hàng n m ai c ng nh n ngày gi T . Ngày gi T c coi là ngày Qu c L , t lòng thành kính bi t n c ác c Hùng V ng ã d y công gây d ng nên n c V n Lang, t c là n c Vi t Nam ngày nay.

Tuy xa quê h ng, x s ng i Vi t thu c vùng Orange County và m t vài n i trên t ng i, v n c g ng gi truy n th ng dân t c t ch c ngày gi T v i s tham d c a m i ng i trong không khí trang nghiêm và kính tr ng.

Câu h i g i ý:

1. Ngày gi t Hùng V ng là ngày nào?
2. T i sao chúng ta l i có ngày gi t Hùng V ng?

II. L CHS :

1. Lý Th ng Ki t

Lý Th ng Ki t ng i làng Th ng Long, t ng m o p , võ ngh cao c ng. i Lý Nhân Tông, th y nhà T ng có ý gây chi n v i ta nên Lý Th ng Ki t xin vua cho ông em quân t n công tr c. Lý Th ng Ki t t n công nhà T ng b ng hai ng: m t là dùng ng th y phát xu t t c a S n (v nh H Long) do Lý Th ng Ki t ch huy ánh chi m Khâm Châu và Liêm Châu, sau ó s t i n ánh Ung Châu. Hai là dùng ng b do Tôn n ch huy, i t Thái Bình và V nh Bình ánh th ng vào Ung Châu. Ch trong vòng m t tháng, quân i Vi t chi m 3 thành l n c a nhà T ng. Lý Th ng Ki t ra l nh phá h y h t t t c doanh tr i c a ch tr c khi rút quân.

Cu i n m 1077, nhà T ng sai Quách Qu em quân sang ánh n c ta tr thù nh ng c ng b Lý Th ng Ki t ánh tan sông Nh Nguy t và Kháo Túc. n n m 70 tu i, Lý Th ng Ki t còn c m quân ra tr n ánh tan cu c xâm l ng c a Chiêm Thành.

Câu h i g i ý:

1. Lý do nào mà Lý Th ng Ki t xin vua cho ông em binh ánh T ng tr c?
2. ng th y phát xu t t âu? Và do ai ch huy?

2. Tr n Qu c To n

Vào năm 1282, Mông C xâm quân sang đánh nước ta lần thứ hai. Vua Trần Nhân Tông choמהם Hiên Bình Than (dành cho Công, Huệ, Khanh, Tông) bàn kế hoạch phòng thủ và quân xâm lược. Lúc đó Trần Quốc Tuấn mới 16 tuổi, được phép tham dự nhưng không được quyền bàn cãi. Trần Quốc Tuấn cất lời ra vẻ, kêu gọi binh sĩ thân thu sức mạnh và hình thành một toán quân riêng, may lá cờ có chữ: “Phước Cờ, Báo Hoàng Ân,” rồi mang quân đi đánh quân Mông C. Thấy ông can đảm, vua cho ông làm phó tướng và theo Trần Nhật Duật đánh nhau với Toa Đô ở biển Hàm Tử, Toa Đô thua phải bỏ chạy. Sau đó, ông lại giúp Trần Quang Khải đánh phá chiến thuyền của Thoát Hoan ở biển Chàng D.

Trần Hàm Tử và Chàng D là hai chiến thuyền oanh liệt của quân ta lúc đánh nhau với quân Mông C.

Câu hỏi ý:

1. Vua Trần Nhân Tông đã làm những gì để yên lòng dân?
2. Tại sao Trần Quốc Tuấn không được tham dự?

3. Hưng Đạo Vương (Trần Hưng Đạo – Trần Quốc Tuấn)

Trần Liễu có một mối thù với vua Trần Thái Tông nên Liễu gọi con là Trần Quốc Tuấn (tên Trần Hưng Đạo) nên dấn phỉ báo thù. Tuy nhiên cha dấn nhai khi quân Mông C sang đánh nước ta, ông dấn thù nhà hắt lòng phò vua chnggi c. Trần Hưng Đạo khi thừm nh c a quân Mông C, có lần nhà vua nhủ hàng nhng Trần Hưng Đạo khng khải tâu rng: “Nub hmu n hàng gi c, thì xin hãy chém u th n tr c.”

Nh ý chí cng quy t và tài dùng binh l l c, Trần Hưng Đạo ã hai lần đánh b i quân Mông C, c u dân t c ra kh i vòng nô l ngo i bang.

Câu hỏi ý:

1. Trần Hưng Đạo khi Trần Liễu chết đã gọi Trần Quốc Tuấn nên dấn phỉ làm gì?
2. Lý do gì mà Trần Quốc Tuấn không nghe lời cha dấn báo thù?

4. Phạm Ng Lão

Phạm Ng Lão quê làng Phù Ninh, tỉnh Hưng Yên. Mẹ cô cha t thu nh, tuy nhà nghèo nhng ông có chí l n. Lúc 20 tuổi, trong làng có ng i tên Sĩ, c làng kéo n m ng, riêng ông không n, bà m h i, ông th a: “Con ch a làm nên s nghi p vui lòng m. Nay i m ng ng i thì con l y làm nh c l m.” Một hôm ông ng i bên vng, vót tre, an s t, g p lúc Trần Hưng Đạo i ngang qua ông v n ng i yên. Quân lính thét b o ng d y, ông th n nhiên nh không. Quân l y giáo thích vào ùi, máu ch y m, ông v n tr tr nh t ng á. Hưng Đạo V ng i t i l y làm l đ ng l i h i, ông m i gi t mình ng d y l phép th a r ng: “K quê này ang mê m i ngh n m t tr n th phá gi c mà th t l v i i V ng, xin t t i.” V ng l i h i n kinh s, binh th thì ông ng i trôi ch y. V ng bi t là ng i tài, bèn cho ng i xe a v kinh, t i n c coi v binh.

Khi quân Nguyên sang đánh nước ta, ông giúp Trần Hưng Đạo thng nh i u tr n l n Ngh An, Chng D ng và Lng S n nên c phong ch c i T ng. Ông tr quân có k lu t, i ãi v i quân lính nh cha con, vui kh cùng chia x, ng i ta th ng g i quân c a ông là “Ph t chi binh.” Tr i ba tri u vua, Phạm Ng Lão u m t lòng trung chnh em tài bách chiến gi gìn t n c, nên c phong t i ch i n T i n Th ng T ng Quân.

Câu hỏi ý:

1. Vì lý do gì mà Hưng Đạo Vương g p c Phạm Ng Lão?
2. Khi chúng ta nghe nói “có m t ng i ng i an s t mà ngh t i v i c n c” là nói t i ai? Gi i Khuy n H c – Tài Li u T i u H c 6-7

5. Tr n Bình Tr ng

Tr n Bình Tr ng là dòng dõi vua Lê i Hành. Vào i vua Tr n Thái Tông, vì ông có công l n nên c i sang h Tr n. Khi quân Nguyên sang ánh n c ta, ông lãnh n tiên phong. Lúc u th gi c r t m nh nên quân ta ph i rút lui. Sau khi thành Th ng Long th t th , tri u ình ph i d i ô v Thanh Hóa và giao cho ông tr n gi Thiên Tr ng thu c t nh Nam nh ch n ng ti n binh c a gi c. Quân Nguyên em i binh n vây ánh, ông ch ng c r t h ng, nh ng vì quân ít, th cô, ông b thua và b gi c b t s ng gi i n t ng Nguyên là Thoát Hoan. Thoát Hoan bi t ông là m t d ng t ng, mu n khuyên d v hàng nên i ãi v i ông r t t t . Gi c sai ng i d n c th t ãi, ông nh t quy t không n, gi c h i han, ông ng i im không thềm áp. Gi c d a n t, ông v n th n nhiên.

Sau cùng, Thoát Hoan em m i phú quý d ông: “T ng quân hãy v hàng ta i r i s c phong làm v ng t B c.” Tr n Bình Tr ng n i gi n, quát r ng: “Ta thà làm qu n c Nam ch không thềm làm v ng t B c.” Bi t không th d c ông, nên Thoát Hoan sai quân em ông i chém.

Câu h i g i ý:

1. Tr n Bình Tr ng thu c dòng dõi c a vua nào?
2. Lý do nào mà ông c i sang h Tr n?

6. Nguy n Trung Tr c.

Nguy n Trung Tr c quê mi n Trung, vào Nam si nh s ng vùng Long An. Ông làm ngh chài l i, có s c m nh, tính kh ng khái. Cha m t s m, ông h t lòng ph ng d ng m già. Khi y Pháp sang ánh n c ta và chi m c ba t nh phía ông mi n Nam. Tr c c nh n c m t nhà tan, ng bào b b t b , chém gi t, ông xin phép m cho theo ngh a binh ch ng gi c. Ch ng bao lâu, nh có m u trí và d ng c m, ông l p nên chi n công l ng l y.

Chi n công th nh t: ch n ng giao thông c a quân ta, Pháp cho m t chi n h m tên Espérance u t i vàm sông Nh t T o, nay thu c t nh Long An. Ông dùng m u gi m t oàn ghe a ám c i. Th a lúc th y th ng tr a, áp vào t chìm tàu gi c.

Chi n công th hai: thành Kiên Giang c a Pháp th t kiên c . Th a m t êm t i không sao, ông xung phong ánh úp thành, o t r t nhi u vũ khí và l ng th c.

V sau ông l p n Phú Qu c, Pháp vây ánh mãi không n i. Vị t gian Hu nh Công T n b y k b t m ông em ra hành h . Ông ành ph i b khí gi i c u m , Pháp chém ông t i Kiên Giang. Hi n nay m ông còn t i th xã Kiên Giang.

Câu h i g i ý:

1. Nguy n Trung Tr c làm ngh gì?
2. Vì sao ông xin phép m cho theo ngh a binh?

7. Chu V n An.

Chu V n An ng i làng Quang Li t, t nh Hà ông, thi Ti n S i nhà Tr n. Tài h c sâu r ng, tính khí c ng r n, ngay th ng, không ham danh l i. Ông m tr ng d y h c quê nhà, h c trò theo ông r t ông, ng i nào c ng h t lòng tôn kính. Nhi u ng i hi n t làm n T T ng mà m i khi v th m vi ng, v n gi l th y trò ng h u nghe l i d y b o. Ai có i u gì không ph i, ông l p t c quát m ng u i ra ngay.

Vua Tr n Minh Tông nghe ti ng ông, cho tri u vào tri u lãnh ch c T Nghi p Qu c T Giám, kiêm d y Thái T . n khi vua Minh Tông m t, vua D Tông giao phó vi c n c cho m t b n gian n nh. H làm nhi u i u b o ng c, nhân dân ta thán, tri u th n b t mẫn. Vì lòng c ng Gi i Khuy n H c – Tài Li u Ti u H c 6-7

tr c Chu V n An làm s đâng vua xin chém u b y n nh th n c u n c c u dân. Nh ng vua không nghe, ông bèn c i áo t quan v quê n d t. Ông d o ch i non n c, vui cùng c nh v t thiên nhiên. Ông m t t i quê nhà, vua Tr n Ngh Tông sai quan n t , truy t ng là V n Trinh Công và cho th trong V n Mi u ngang hàng v i các b c tiên nho.

Câu h i g i ý:

1. Chu V n An tài h c th nào?
2. T i sao ông không ra làm quan?

8. Lê V n Duy t.

Lê V n Duy t quê quán t nh nh T ng. Thu nh , thân hình th p bé, nh ng thông minh, kho m nh, võ ngh tinh thông. Ông th ng nói “Sanh th i lo n mà không làm nên i t ng l u danh trong s sách thì không ph i là tài trai .” L n lên ông theo phò Chúa Nguy n Ánh ánh nhau v i quân Tây S n l p nhi u chi n công oanh li t nh : t tan chi n thuy n c a quân ch c a Th Nai, ánh chi m thành Phú Xuân và thu ph c B c Hà. Ông l i có công nhi u l n d p gi c Miên mi n Nam và lo n Mán vùng Qu ng Ngãi. Ông c phong là T Quân Qu n Công và c làm T ng Tr n Gia nh. Ông giúp vua Miên ánh u i ng i Xiêm. Oai danh ông l ng l y, ng i Xiêm và ng i Miên r t kính tr ng ông.

Hi n nay l ng và n th ông còn t i Gia nh, quanh n m dân chúng l bái r t ông. T quân Lê V n Duy t th t là m t v t ng trí d ng và c ng tr c.

Câu h i g i ý:

1. Thu tr Lê V n Duy t th nào?
2. L n lên ông theo giúp Chúa Nguy n l p c nh ng công tr ng nào?

III. A LÝ:

1. Vi t Nam: V trí, ranh gi i và di n tích.

N c Vi t Nam mi n ông Nam châu Á, hình cong nh ch S , tr i dài t i Nam Quan n m i Cà Mau. Di n tích c kho ng 330,000 km², v i dân s h n 75 tri u ng i. Di n tích c a n c Vi t Nam t ng ng 4/5 di n tích c a t i u bang California. Phía B c giáp n c Trung Hoa, phía Nam giáp v nh Thái Lan, phía ông giáp Thái Bình D ng v i h n 2200 km b bi n, phía Tây giáp Ai Lao và Cam B t.

N c Vi t Nam chia ra làm 3 mi n: mi n B c, mi n Trung, và mi n Nam. Mi n B c b t u t i Nam Quan cho n h t t nh Ninh Bình. Mi n Trung b t u t Thanh Hóa cho n Bình Thu n. Mi n Nam b t u t Ph c Long n m i Cà Mau.

Di n tích n c Vi t Nam kho ng 330,000 km², chia ra B c ph n 115,700 km², Trung ph n 147,600 km² và Nam ph n 67,700 km². a s t ai Vi t Nam u là i núi và chi m 3/4 di n tích t ai. Mi n B c có nhi u dãy núi cao nh dãy ông Tri u, B c S n, Hoàng Liên S n.... Ng n núi cao nh t trong dãy Hoàng Liên S n là ng n Phan S i P ng, cao kho ng 3,142m. Mi n Trung có dãy Tr ng S n ch y dài t B c xu ng Nam nh ng không cao l m. Mi n Nam có r t ít núi, ph n nhi u u th p nh các dãy Th t S n, Bà en, Long H i, Th V i...

T i Vi t Nam có nhi u cao nguyên r ng l n nh cao nguyên Hoàng Liên S n, ng V n, M c Châu, Kontum, Darlac, Lâm Viên và Di Linh , cao t 1000 m cho t i 3000 m.

Câu h i g i ý:

1. N c Vi t Nam n m v phía nào châu Á? Di n tích c kho ng bao nhiêu km² ?
2. Vi t Nam c chia làm m y mi n?

2. Tên nh ng thành ph quan tr ng c a m i m i n.

N c Vi t Nam chúng ta g m có 3 m i n: m i n B c, m i n Trung và m i n Nam.

* **Mi n B c:** có Hà N i, H i Phòng và Nam nh là nh ng thành ph l n. Hà N i c m nh danh là t “Ngàn N m V n V t” vì có nhi u di tích c x a. Hi n nay Hà N i là th ô c a n c Vi t Nam. H i Phòng là m t th ng c ng quan tr ng và s m u t.

* **Mi n Trung:** có thành ph Hu , à N ng và Nha Trang. Hu còn c g i là c ô Hu , vì là kinh ô c a các vua nhà Nguy n ngày tr c. Hu có nhi u th ng c nh p, c bi t nh t là các cung i n, n ài và l ng mi u c a các v vua nhà Nguy n. à N ng và Cam Ranh là hai c ng quan tr ng c a n c ta. à N ng là th ng c ng còn Cam Ranh là quân c ng.

* **Mi n Nam:** có Sài Gòn, Biên Hòa và C n Th là nh ng thành ph l n và ông dân c c a m i n Nam và còn là m t th ng c ng quan tr ng c m nh danh là “Hòn Ng c Vi n ông.” Tr c n m 1975, Sài Gòn là th ô c a m i n Nam thu c chính ph Vi t Nam C ng Hòa.

C n Th là thành ph l n n m bên b sông H u Giang, cách Sài Gòn kho ng 170 km v h ng Tây Nam. ó là vùng t trù phú, là v a lúa, cây trái, tôm cá cung c p h u h t các t nh m i n Nam. C n Th còn c g i là Tây ô.

Câu h i g i ý:

1. Em hãy k nh ng thành ph l n m i n B c?
2. T i sao Hà N i c g i là t “Ngàn N m V n V t?”

3. Tên sông, núi, tiêu bi u cho m i m i n:

N c Vi t Nam thu c m i n nhi t i, m a nhi u nên có r t nhi u sông r ch. Sông ngòi c chia ra:

a. Sông ngòi m i n B c

Mi n B c có 2 con sông quan tr ng là sông H ng và sông Thái Bình.

* **Sông H ng (còn g i là sông Nh , sông Cái)**, b t ngu n t Vân Nam (Trung Hoa,) ch y vào Vi t Nam qua ng Lào Cai xu ng n v nh B c Vi t, dài 1200 km. Sông H ng ch y trên t Trung Hoa (v i tên là Ma Lung) và ch có h n 500 km ch y trên t Vi t Nam. N c sông H ng vì có nhi u phù sa nên lúc nào c ng và c ng u. Hai ph l u c a sông H ng là sông à và sông Lô. N c sông à quanh n m en ngòm nên còn có tên là H c Giang, ng c l i sông Lô n c lúc nào c ng trong v t nên còn c g i là Thanh Giang.

* **Sông Thái Bình** có hai nhánh r t c bi t: m t là do sông C u, sông Th ng (n c ch y 2 dòng: bên trong, bên c) và sông L c Nam t o thành. Hai là sông B ch ng (con sông l ch s ã 2 l n chi n th ng quân Tàu). Sông Thái Bình dài 340 km và có hai ph l u là sông u ng và sông Lu c.

Câu h i g i ý:

1. Hai sông chính c a m i n B c là sông nào?
2. Sông H ng phát nguyên t âu? Dài bao nhiêu km?

b. Sông ngòi m i n Trung:

Sông ngòi m i n Trung th ng ng n. Sông Mã (dài 360 km) phát nguyên t S n La ch y qua Lào r i m i vào Thanh Hóa h u h t ch y trên m i n núi. Sông C phát nguyên t vùng núi phía Nam S m N a, dài 400 km ch y v h ng ông nam n g n bi n thì ch y lên phía b c và ra bi n b ng c a H i. Sông H ng ch ch y qua thành ph Hu .

Miền Trung còn có hai con sông lớn là sông Gianh và sông Bến Hải. Sông Gianh phát nguyên từ phía tây dãy Hoàng Sơn, chảy ra biển ở Nghệ An. Sông Gianh còn là ranh giới phân chia nước ta làm hai trong thời Trần-Nguyễn phân tranh. Sông Bến Hải chảy từ miền núi phía tây của Thừa Thiên Huế và còn là ranh giới phân chia nước ta thành hai miền Nam-Bắc vào năm 1954.

Câu hỏi ý:

1. Em hãy kể hai con sông lớn miền Trung?
2. Con sông nào chảy qua thành phố Huế?

c. Sông ngòi miền Nam:

Trong ba miền Bắc-Trung-Nam, miền Nam có nhiều sông hơn cả. Hai con sông chính là sông Cửu Long và sông Mekong.

* **Sông Cửu Long (còn gọi là sông Mekong)**, phát nguyên từ Tây Tạng, dài hơn 4200 km chảy qua Trung Hoa, Ai Lao, Campuchia và Việt Nam. Trước khi vào Việt Nam, sông Cửu Long chảy ở Nam Vang (NongPenh) có một nhánh thông ra biển (Tonlé Sap) và chảy vào miền Nam bằng hai nhánh đó là Tiền Giang và Hậu Giang. Tiền Giang chảy ra biển bằng 6 cửa, Hậu Giang chảy ra biển bằng 3 cửa.

* **Sông ngòi Nam** phát nguyên từ cao nguyên Trung phần và là con sông dài nhất miền Đông Nam phần. Nguồn sông ngòi Nam là sông Chà Lút, chảy qua Biên Hòa gọi là sông ngòi Nam. Khúc chảy qua Nhà Bè gọi là sông Nhà Bè, khúc gần biển gọi là sông Soài Rạp. Sông ngòi Nam có các phụ lưu là sông Bé, sông Sài Gòn và hệ thống sông Vàm Cỏ (Vàm Cỏ Đông và Vàm Cỏ Tây). Ngoài hệ thống sông thiên nhiên, miền Nam còn có nhiều kênh đào nhân tạo như kênh Nguyễn Huệ, kênh Tân Hóa, kênh Vĩnh Tế....

Câu hỏi ý:

1. Trong ba miền Bắc, Trung, Nam miền nào có nhiều sông hơn cả?
2. Sông Cửu Long còn có tên là gì? Phát nguyên từ đâu?

d. Những ngọn núi tiêu biểu của Việt Nam

Núi tertinggi Việt Nam có 3 hệ thống, đó là: miền Bắc, miền Trung và miền Nam. Miền Bắc có nhiều núi hơn cả và chiếm gần 4/5 diện tích đất đai. Có nhiều rừng núi hình cánh cung, ngọn núi cao nhất là ngọn Phan-Si-Păng trong dãy Hoàng Liên Sơn cao khoảng 3142 m.

Dãy Trường Sơn chảy dài suốt miền Trung, dọc theo biên giới Việt-Miên-Lào. Ven theo dãy núi này có những núi nhô ra biển gọi là Hoàng Sơn, có những cồn lồi ra biển như cồn Cỏ, cồn Ngang, cồn Hải Vân...

Miền Nam có ít núi, núi Bà Đen Tây Ninh (cao khoảng 900 m,) núi Thủ Đức Bà Rịa, núi Thủ Đức Châu Đức.

Câu hỏi ý:

1. Ngọn núi cao nhất miền Bắc là ngọn núi nào? Cao bao nhiêu mét?
2. Núi miền Bắc chiếm gần bao nhiêu diện tích đất đai?

4. Những thắng cảnh nổi tiếng của Việt Nam:

a. Vịnh Hạ Long (Miền Bắc) – Di sản thiên nhiên.

Từ trên cao nhìn xuống, vịnh Hạ Long như một bức tranh khảm lộng lẫy vô cùng ngoạn mục. Vịnh Hạ Long, ta ngỡ như lạc vào một thế giới cổ tích huyền ảo. Có những hình tượng kỳ lạ như

ang ng h ng v t li n (hòn u Ng i), có o thì gi ng nh m t con R ng ang bay l n trên m t n c (hòn R ng,) có o thì l i gi ng nh m t ông lão ang ng i câu cá (hòn Ông Lã V ng,) hòn Cánh Bu m, hòn C p Gà, hòn L H ng...

Hình dáng nh ng o á đi u k y bi n hóa khôn l ng theo góc ánh sáng trong ngày và theo góc nhìn. Ti m n trong lòng các o á y là nh ng hang ng tuy t p nh ng Thiên Cung, hang u G , ng S ng S t, ng Tam Cung... ó th c s là nh ng lâu ài c a t o hóa gi a ch n tr n gian. C nh p H Long luôn thay i theo góc nhìn, th i gian và tâm tr ng c a ng i ngo n c nh. T b trông ra, o á nh b c t ng thành v ng chãi ng n t li n v i bi n kh i, nh ng khi ng n, b c t ng y m ra nh ng l i, và o á l i hi n ra, g n, xa th p thoáng. C th , H Long luôn cu n hút ng i ta mê m i ki m tìm, khám phá...

Câu h i g i ý:

1. T trên cao nhìn xu ng, v nh H Long trông gi ng nh cái gì?
2. Khi i gi a H Long, chúng ta có c m giác nh th nào?

b. Chùa Thiên M –Mi n Trung

Có khá nhi u câu chuy n th n tho i liên quan n lai l ch c a chùa Thiên M . M t trong nh ng chuy n y k r ng, dân chúng a ph ng êm êm th ng th y m t bà già m c áo , qu n l c xu t hi n trên ng n i mà chùa t a l c ngày nay, và nói: “R i s có chân chúa n l p chùa ây t long khí cho b n long m ch.” H nói xong là bà bi n m t, t ó ng n i c g i tên là Thiên M S n (núi Bà Tr i.)

B t c ai n vi ng c nh chùa c ng u th a nh n r ng ng i ch n v trí làm chùa là m t ng i có trình th m m r t cao. Ki n trúc ngôi chùa c l ng vào trong m t ngo i c nh thiên nhiên nên th t nh m ch. Toàn b các công trình ki n trúc c a chùa u c n m trên m t ng n i có b m t hình ch nh t (280 m x 100 m) ch y v h ng B c Nam. Chùa l i c bao b c khuôn t ng thành xây b ng á mang hình d ng m t con rùa thò u xu ng b n u ng n c sông H ng.

Chùa Thiên M b o l u c m t s v n v t quý báu lâu i c a Ph t giáo. Thiên nhiên và ki n trúc ây hài hòa v i nhau n m c hoàn ch nh. V i ki n trúc uy nghi m c kính, v i c nh trí thanh thoát nên th , chùa Thiên M có th xem là m t danh lam th ng c nh tuy t v i c a t n c.

Câu h i g i ý:

1. T i sao l i có danh hi u là chùa Thiên M ?
2. Công trình ki n trúc ngôi chùa nh th nào?

c. C nh p Hà Tiên – Mi n Nam.

Du khách n v i Hà Tiên ngày càng ông h n nhìn l i m t vùng t th n tiên mi n c c nam n c V i t v i nh ng di tích l ch s oai hùng, nh ng l ng t m, chùa chi n c kính, tr i xanh bát ngát, bi n núi ngút ngàn... Nói n Hà Tiên, ng i ta nh c n Th ch ng, hòn Chông, hòn Ph T , chùa Hang... và 15 c nh p. Th ch ng là t ng á xanh kh ng l m c tr tr gi a m t vùng toàn t, xe h i có th lên n c a ng. Th ch ng cao n 48 m.

R i th tr n Hà Tiên i b ng ng bi n n qu n o H i T c, n i thiên nhiên ã t o n ên nh ng quang c nh k thú mà không âu có c. 16 o nh trên qu n o v i sâu c a bi n trung bình là 4m là n i lý t ng cho du khách ngh ng i và t m bi n quanh n m. Hòn o l n nh t trong qu n o là Hòn c cùng các o nh cây xanh bao ph t o thành m t ao bi n r ng 9 km² quanh n m l ng sóng. Chân Hòn c là m t bãi cát tr ng ch y dài h ng ra ao bi n, gió bi n v i vu làm lay ng nh ng hàng d a r p mát quanh n m.

Hòn Chông có hang Tiên hai cửa. Cửa Tây trông ra biển, cửa Đông dính với bãi cát. Trong hang, các nhũ đá nổi lên thành những hình thù kỳ quái. Khách du lịch tới đây là ngai vàng chúa Nguyễn khi ngự trị, kia là long sàng, cấm môn... Cách Hòn Chông 1000 m là bãi biển Hòn Trộm với bãi cát vàng sóng gợn lượn, là nơi tắm biển và nghỉ ngơi tuyệt vời nhất hiện nay Hà Tiên. Đây, bên sườn chùa Hang, một ngôi chùa nằm giữa hang sâu gần 40m, thâm u, mờ ảo. Các thanh nhũ khi chạm tay vào sẽ mang lên những âm thanh như tiếng chuông chùa. Cửa Chùa Hang nhìn ra hòn Phụng, một biểu tượng cho cảnh đẹp Hà Tiên.

Câu hỏi gợi ý:

1. Khi nói về Hà Tiên là chúng ta nhắc đến những cảnh đẹp nào?

2- Hòn Trộm đâu? Có gì ở đây?

4. Địa lý Biển Đông: Biển và các đảo, quần đảo

Biển Việt Nam có nhiều vịnh, eo và quần đảo như: vịnh H Long (Bạc), vịnh Cam Ranh, eo Hoàng Sa, Trường Sa (miền Trung), eo Phú Quốc và Côn Sơn (miền Nam.) Quần đảo Hoàng Sa cách Hà Nội 300 km, quần đảo Trường Sa thuộc hệ thống Khánh Hòa, Phú Yên cách bãi biển kho gần 500 km (theo ghi chú của bản đồ Việt Nam.)

Vùng biển Việt Nam chia làm 4 vùng chính:

- **T Móng Cái và Hải Phòng:** biển hiêm tr độ có nhiều vịnh và hệ thống thiên nhiên tốt (vịnh H Long, Bái Tử Long, vịnh Hải Phòng).
- **T Hải Phòng và Qui Nhơn:** biển nhiệt đới và bờ biển đẹp, thềm thoi có nhiều bãi tắm đẹp.
- **T Qui Nhơn và miền Đỉnh:** biển cao và hiêm tr, dãy Trường Sơn sát biển.
- **T Miền Đỉnh và miền Bắc:** biển còn cao và có nhiều núi nhô ra biển như núi Né Phan Thiết, núi Kê Gà Phú Yên.

6. Biển và Việt Nam: (Chú thích và lãnh thổ)

Tài liệu tham khảo:

1. Quốc Sử Việt Nam – Phạm Văn Trường và Huỳnh Văn Ô.
2. Việt Sử Toàn Thư – Trần Quốc Tuấn – Phạm Văn Sơn
3. Địa Lý Việt Nam – Nguyễn Khắc Ngữ và Phạm Đình Tiểu.
4. Thi Ca Bình Dân – nhà Xuất bản Xuân Thu.